

Norsk natur må vike for å gjøre Europa grønnere og tyske pensjoner tryggere. Mens norske selskaper holder seg unna, kjøper **utenlandske investorer** norske vindkraftverk for milliarder.

TEKST Atle Andersson, Hilde Øvrebekk Lewis og Grete Holstad

FOTO Tor Høvik og Jon Ingemundsen

ILLUSTRASJONER Endre Maurstad Lilletvedt

Illustrasjonsgrunnlag: NTB Scanpix & Shutterstock

Snøbygene har tatt et sjeldent opphold. Vinden er bitende kald. Sveinulf Vågene nyter synet før en ny, gråhvit vegg siger inn fra havet.

– Det er magisk. Majestetisk. Se på dette landskapet!

Bak en rygg i nord ligger Stadtlandet. Østover er det snøhvite fjell å skue, de er badet i sol. Sjøklippen Hornelen kneiser rett i fleisen, som en bauta mot himmelen. Sørøver skimtes Kinn og Alden i havgapet.

Vågene er på toppen av Steinfjellet på Bremangerlandet. Her skal 26 vindmøller i en industriell vindpark bli bygget.

Han ser plutselig bister ut.

– All denne vakre utsikten her skal de ødelegge. Vi selger vår fineste natur til utenlandske kapitalinteresser. Vi lar utlendinger overta kontrollen med en av våre viktigste naturressurser.

Tanken på vindturbinene som kommer på fjellplatået helt ute mot havet får Vågene til å gremmes. Han er talsperson for La naturen leve, en or-

ganisasjon dannet med ett mål for øye: Å stanse vindkraftutbygging på norsk jord.

Utenlandsk invasjon

Kampen mot naturinngrepene har fått en ekstra dimensjon for Vågene og hans meningsfeller.

Nå står søkkrike, multinasjonale selskaper i kø for å utnytte Europas beste vindressurser – de som finnes langs norskekysten.

Giganter som Google, Blackrock og storbanken Credit Suisse bruker milliarder på norsk vindkraft. Tyske pensjonspenger plasseres i kraftverk på forblåste høydedrag. Store norske kraftselskaper overlater vinden til franske og finske energigiganter.

Utenlandske selskaper er allerede inne i norsk vindkraft med investeringer på rundt 20 milliarder kroner, viser en kartlegging Bergens Tidende, Stavanger Aftenblad og Adresseavisen har gjort.

Og det er trolig bare begynnelsen.

I Finnmark står finske ST1 klar til å rykke inn i prosjektene «Davvi» og «Borealis» i Lebesby og

Tana. Sametingspresident Aili Keskitalo kaller planene om opptil 267 vindmøller på et område like stort som Stavanger for «grønn kolonialisering».

Sveinulf Vågene kunne ikke vært mer enig, der han står med beina plantet i en snøfonn på Steinfjellet. Han er oppvokst i Bremanger, men har bak seg en karriere som geofysiker i oljeindustrien. I sitt nye liv som pensjonist bruker han omtrent hver bidige dag til å slåss mot vindmøller.

Han er ikke mot all vindkraft til lands, men:

– Eksplosjonen i utbyggingen av vindkraft i Norge er et grelt eksempel på hvordan klimasaken blir misbrukt av en gjeng opportunist og spekulanter, godt støttet av myndighetene, sier Vågene.

Klondike-stemning

Det er Klondike-tilstander i norsk vindkraft, mener Per Sanderud.

Toppsjefen i Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er en mann med makt i norsk energisektor. Det er Sanderud og hans byråkrater som gir tillatelser eller avslag til utbygging av ny kraft,

Sveinulf Vågene skuer utover kystlandskapet fra toppen av Steinfjellet i Bremanger der det skal bygges vindkraftverk. Myndighetene har gitt grønt lys for fem vindparker på strekningen mellom Flora og

enten den kommer fra vind eller vann. Sanderud snakker om en europeisk klimadugnad. Han mener det minste Norge kan gjøre – med vår overflod av fornybare kraftkilder – er å bidra til at landene i EU innfrir sine klimamål.

– Europa trenger mye mer fornybar energi. Norge har de aller beste forutsetningene, siden vi kan bygge ut billig. Det må selvfølgelig avveies mot naturinngrepene. Det er en krevende balanse vi hele tiden står midt i, sier Sanderud.

Utenkelig i vannkraft

Utlendingenes voldsomme iver etter å investere i vind, hadde ikke vært mulig i vannkraftsektoren. For mens utlendinger og private aktører kan bygge og kjøpe vindkraftverk uten begrensninger, har vannkraften vært behandlet som en nasjonalhelligdom, en ressurs i det norske folks felleseie. Med temming av elvestryk og fosser skulle landet bygges.

Prinsippet om felleseie av vannets krefter bygger på en over hundre år gammel rettstradisjon, med røtter i hjemfallsreglene. Og når EFTA-domstolen

i Luxembourg har utfordret denne tradisjonen, har norske politikere reist nye bolverk mot inntrengning utenfra.

Som Høyre-nesor og tidligere statsminister Kåre Willoch sa det: «Om vannkraften kan det sies at den som tror at dette bare er et økonomisk spørsmål, kjenner folkesjelen dårlig». Og låten var ikke annerledes i Arbeiderpartiet. Tidligere industriminister Finn Lied uttalte at spørsmålet handlet om moral. «Vannkraftressursene tilhører folket som helhet», sa han.

Den røde tråden om offentlig eierskap er vevd inn i dagens lovverk. Med unntak for småkraftverk, er utenlandske og private aktørers eierandel begrenset til en tredjedel.

Uroer ikke Søviknes

Debatten om norsk innlemmelse i EUs energibyrå, Acer, har på nytt utløst frykten for at kontrollen over ressursene vil forsvinne ut av landet. Olje- og energiminister Terje Søviknes (Frp) er ikke uroet over utenlandske oppkjøp av norsk vindkraft.

– Uten denne kapitalen ville vi ikke fått den raske utviklingen på vindkraft vi opplever nå.

**Terje Søviknes,
olje- og energiminister**

Kraftuttrykk

- **Fornybar energi:** Energi fra kilder som har en kontinuerlig tilførsel av ny energi. I motsetning til naturressurser som kull, olje og gass, som brukes opp.

- **Fornybare energikilder:** Eksempler er solkraft, vannkraft, vindkraft, bioenergi, bølgekraft, geotermisk energi og tidevannsenergi.

- **Elsertifikater:** En støtteordning for kraft produsert fra fornybare energikilder. Kraftselskapene er pålagt å kjøpe elsertifikater, og legger denne kostnaden inn i strømprisen de krever av strømkundene.

- **kWh (kilowatttime):** En måling av energi, og er den vanlige enheten for beregning av strømforbruk. En kWh er like mye energi som brukes når en vifteovn på 1000 watt står på i en time. Et gjennomsnittlig energiforbruk i et vanlig bolighus regnes å være rundt 25.000 kilowattimer i året.

- **TWh (terrawatttime):** En milliard kilowattimer. I Norge ble brukt totalt cirka 130 TWh i 2015.

- **MW (megawatt):** Et mål på effekt, eller forbruk av energi.

- **EUs fornybardirektiv:** Et direktiv som setter regler for hvor mye hvert land i EU må øke sin egen produksjon av fornybar energi innen 2020. Fornybardirektivet ble innlemmet i EØS-avtalen i 2005, og er dermed retningsgivende for norsk energipolitikk.

- **Vindturbin:** Ofte kalt vindmølle på folkemunne, men på fagspråket heter det vindturbin. En vindturbin har oftest tre turbinblader på horisontal akse plassert i maskinhus på toppen av et tårn. Når flere vindturbiner med generator er koplet sammen i en installasjon kalles det ofte en vindpark.

- **Energiwende:** Energiwende betyr energiomstilling på tysk. Det er et samleord for Tysklands arbeid for å fase inn fornybar energi, få bedre energieffektivitet, redusere CO₂-utslipp og på sikt kutte ut fossile energikilder.

Stadlandet. – Deler av miljøbevegelsen har sviktet norsk natur, sier Vågene, som er talsperson for «La naturen leve».

Mange vindkraftverk legger beslag på store områder. Milevis med veier må bygges frem til turbinene, som her ved Tellenes vindpark i Rogaland.

Når det bygges vindparker, trengs det også linjer for å få kraften ut på nettet. Naturvernere gremmes, mens andre deler av miljøbevegelsen mener Norge må bidra med fornybar kraft i den europeiske klimadugnaden.

Utviklingen i høyde på moderne vindturbiner (rotorhøyde inkludert) i Norge fra 2000 til 2015, samt hvilken høyde Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ser for seg kan bli en realitet i 2025.

Illustrasjonsgrunnlag: NTB Scanpix & Shutterstock / Kilde: Norges vassdrags- og energidirektorat

– Nei, det bekymrer meg ikke. Uten denne kapitalen ville vi ikke fått den raske utviklingen på vindkraft vi opplever nå. De som investerer er fond og selskaper med ekstremt lave krav til avkastning sammenlignet med eiere av norsk vannkraft, sier Søviknes.

Eksport-overskudd

Han er fornøyd med de nye anslagene over produksjonen av vindkraft. De tilsier at det i 2020 vil være bygd ut ti terrawatt-timer (TWh) vindkraft i Norge.

Bare de største vindoptimistene trodde noe slikt var mulig for få år siden. Mengden kraft tilsvarer nemlig strømforbruket til en halv million norske husstander.

Men fortsatt produserer vi mye mer kraft fra fosser og elver enn fra vind. Til sammen produserte Norge en tidel mer strøm enn vi brukte i fjor, som kunne selges ut av landet. Og det i et år med rekordhøyt strømforbruk.

Søviknes mener det er særlig ett forhold som skiller vind- fra vannkraft: Mens vinden er tilgjen-

gelig over ganske store områder, er det blitt færre og færre elver og fosser som står uutnyttet.

München i Trysil

Når kysten legges åpen for vindkraftutbygging, har heller ikke de utenlandske investorene latt vente på seg.

Mangel på investeringsalternativer er motor i denne fornybar-boomen, ifølge Dominik Bollier, som leder banken Credit Suisses energisatsing. Sveitserbankens kunder har pøst 4,4 milliarder kroner inn i Norges største vindkraftprosjekt, Fosen Vind.

Litt nord for Sveits har bystyret i München andre motiver enn avkastning når de bruker rundt 800 millioner kroner på byggingen av vindkraftverket Raskiftet, trygt plassert mellom Åmot og Trysil i Hedmarks dype skoger.

– Vårt mål er å bli den første millionbyen i verden som er selvforsynt med fornybar energi, sier Christian Vogt, investeringsdirektør i Stadtwerke München, den tyske bykommunens eget energiselskap.

– Vårt mål er å bli den første millionbyen i verden som er selvforsynt med fornybar energi.

Christian Vogt,
Stadtwerke München

Sveinulf Vågane bruker det meste av tiden sin til å samle dokumentasjon som han mener viser at vindkraft er en svært skadelig og ødeleggende energiform i Norge.

– De nye kablene fra Norge til utlandet vil ha stor betydning for å bringe norsk vindkraft ut på det europeiske markedet, sier Scott Gilbert (i midten). Her er han på befaring i Svelgen sammen med direktør-kollega Alessandro Costa (helt til v.) fra italienske Falck Renewables. Stig Svalheim (til h.) fra Vestavind Kraft AS er vertskap for de kommende eierne av Hennøy vindpark.

© ØRJAN DEISZ

– Men hvorfor investerer dere i Trysil, Norge?
– Vi klarer ikke å produsere nok fornybar kraft selv til å dekke metropolens behov. Derfor deltar vi i prosjekter i utlandet. Vi gjør det for å sikre Münchens energifremtid, sier Vogt.

Selskapet eier 60 prosent av vindkraftverket i Hedmark, med en prisantydning 1,4 milliarder kroner.

Fri flyt

Direktøren snakker i bilder om et felles europeisk kraftmarked.

– Se for deg en diger innsjø. Alle kraftleverandørene forsyner sjøen med kraft, mens forbrukerne tapper strøm fra samme kilden. Hver kilowatttime som blir produsert fornybart, gjør at denne europeiske innsjøen blir litt renere, sier Vogt.

Siden elektronene flyker fritt over landegrensene, er det umulig for Heidi og Heinz i München å vite om strømmen i stikkontakten stammer fra en vindmølle i Trysil eller et kullkraftverk i Rostock.

Men når München gjør opp klimaregnskapet,

Tellenes vindkraftverk i Sokndal i Rogaland har bare én kunde: Teknologigiganten Google har kjøpt kraftproduksjonen fra anlegget de 12 første årene.

kan borgermesteren skryte over at de fornybare anleggene de har investert i, produserer like mye kraft som det millionbyen forbraker.

Det er samme logikken som ligger bak Googles investering i vindparken Tellenes, mellom Stavanger og Moi i Rogaland. Den amerikanske teknologigiganten har sikret seg strømproduksjonen for de tolv første driftsårene. Slik skal vindparken bidra til at Google oppfyller løftet om å bruke ren, fornybar strøm til selskapets europeiske datasentre.

I Google-parken, som den populært blir kalt, dukker det stadig opp nye vindturbiner, tett i tett. Det som tidligere var urørt natur, har fått et helt annet uttrykk. Fra toppen kan du skimte rundt 100 vindmøller, på alle kanter. De ruver i terrenget mot havgapet. Her blåser det mye, så forholdene er gode for å tjene penger på vindkraft.

Snart lønnsomme

Og tjene penger, det er planen. Tiden da vindkraftverk bare slukte subsidiekroner nærmer seg slutten, ifølge Per Sanderud i NVE.

– Vindkraft vil trolig bli lønnsomt tidlig på 2020-tallet, sier NVE-sjefen.

– Det er moro, veldig moro, å være i norsk vindkraftbransje for tiden, sier Olav Rommetveit i Zephyr. Han er sjef i et av selskapene som utvikler norske vindprosjekter.

Denne dagen er han sammen med bransjefolk, analytikere og politikere på vindkraftseminar i Bygdøy Allé. Deltakerne er oppstemt over kurver og diagrammer som viser at vindturbinene blir billigere, mer effektive og stadig større.

Glem Frihetsgudinnen i New York og Kheops-pyramiden i Egypt. Om noen år er vindmøllene nesten dobbelt så høye som Oslo Plaza, like høye som Trump Tower på Manhattan.

I all optimismen er Rommetveit likevel forundret over fraværet av norske selskaper i vindkraftnæringen.

– Vi hadde 80 potensielle investorer til Guleslettene vindpark i Sogn og Fjordane. Ingen av dem var norske.

NVE-sjefen Per Sanderud forstår ikke helt be-

kymringen for at utenlandsk kapital jager etter norsk vind. Men litt overrasket over utviklingen, det er han.

– Vi registrerer at alle nye vindprosjekter i Norge uten unntak er finansiert fra utlandet, sier Sanderud.

Italiensk raid

Med finskoene godt plantet på den mosegrodde kjerreveien, går Scott Gilbert ned til den speilblanke fjorden utenfor Svelgen, Sogn og Fjordane. Her ute på vestlandskysten planlegger Falck Renewables Vind å bygge ny kai og vei.

Grunnen er enkel: De skal kunne tåle de gigantiske turbinmodulene som skal fraktes opp til planlagte Hennøy vindpark.

Hennøy vindpark er et av prosjektene det italienske energiselskapet ønsker å innlemme i sin internasjonale samling av fornybar-prosjekter i Europa. Den endelige avgjørelsen om å investere skal skje i løpet av kort tid, ifølge Gilbert. Han kaller sitt eget selskap for nykommere i Norge. Selskapet er

TV-masten i Bremanger er om lag 150 meter høy. Når utbyggingen er ferdig, vil tv-senderen få 26 like høye vindturbiner som naboer på toppen av Steinfjellet.

børsnotert i Milano og kommer til Svelgen og Bremanger med en lang historie som kraftprodusent. De er klare til å overta flere lokale vindprosjekter.

I tillegg til vindkraftverkene Hennøy og Okla, har de mulighet til å sikre seg aksjemajoriteten til prosjektene Lutelandet og Bremangerlandet, i dag eid av flere lokale kraftverk.

– Bremangerlandet passer spesielt godt i vår businessmodell. Det er gode vindforhold og mulighet for kraftigere og effektive turbiner, sier Gilbert.

På Steinfjellet på Bremangerlandet flyr Sveinulf Vågene nesten i flint når han hører vindkraftutbyggere snakke om utnyttelse av naturområdet på den måten.

– Jeg har nesten ikke ord, sier han.

Vågene peker mot det dramatiske kystlandskapet som kjennetegner denne delen av Vestlandet.

– Dette er riksvei 1 for fugletrekkene langs kysten. Det er dette landskapet og disse naturopplevelsene vi selger til turistene, sier han.

Vågene tror mange ikke fatter hvor store naturinngrep et vindkraftverk medfører.

– For å komme frem til en turbin, må du bygge veier. I mange vindkraftverk er det snakk om milevis med veier i vår vakreste og mest urørte natur. På disse veiene skal det kjøres opp lange turbinmoduler.

Da må veiene være rette, noe som krever flere fyllinger. Veiene blir liggende som et minnesmerke over dårskapen som red oss da vi sa ja til å ødelegge indrefiletten av norsk natur.

For vindkraften på Bremangerlandet var NVE på lag med utbyggingsmotstanderne. Hensynet til landskapsverdier og friluftsliv bidro til avslaget, men særlig tungtveiende var det at fire andre vindparker i regionen alt har fått grønt lys. Opplevelsen av urørt natur derfor ville bli forringet, fremgikk det av vedtaket.

Men olje- og energiminister Terje Søviknes omgjorde vedtaket i utbyggernes favør.

Vågene sier at han i starten var positiv til vindmøller. Velviljen tok slutt da han begynte å lese om støyproblemer og naturinngrep. Nå kaller Vågene vindkraft en «ødeleggende og skadelig energiform».

Utenlandske investeringer i norske vindkraftverk

Hamnefjellet Finnmark

Det franske investerings-selskapet Ardian eier 49 prosent. Totalinvestering er 1,6 milliarder kroner. I drift. 15 turbiner.

Kvitfjell og Raudfjell Kvaløya i Troms

Det tyske pensjonsfondet ÄVWL og Siemens Project Ventures eier prosjektet som også kalles «Nordlicht».

Anlegget får de største turbinene som blir brukt i Norge. 79 turbiner. Bygging startet.

Ånstadblåheia Nordland

Den finske energigiganten Fortum eier 100 prosent av vindparken i Nordland. 15 turbiner. Kommer i drift i 2018.

Nygårdsfjellet Nordland

Eid av finske Fortum. 14 turbiner. Satt i drift.

Sørfjord Nordland

100 prosent eid av Fortum (Finland). 22-30 turbiner. I drift i 2019.

Fosen Trøndelag

Europas største vindpark på land koster 11 milliarder kroner. Den sveitsiske bankgiganten Credit Suisse har en eierandel på 40 prosent gjennom Nordic Wind Power DA, et

investorkonsortium der Statkraft er inne med eierandel på 60 prosent. Fosen består egentlig av seks uavhengige vindparker. Under bygging. 278 turbiner.

Oklaw Selje

Kjøpt av Falck Renewables (Italia). Svelgen Kraft Holding har beholdt 20 prosent eierandel. 6 turbiner. Planlagt byggestart 2018.

Hennøy Bremanger

Det italienske energiselskapet Falck Renewables har kjøpt 80 prosent av vindparken i Bremanger kommune. 14 turbiner. Planlagt byggestart 2018.

Bremangerl. Bremanger

Falck Renewables (Italia) har opsjon på kjøp av 80 prosent eierandel i dette prosjektet på Bremangerlandet. 26 turbiner. Har konsesjon, uklar byggestart.

Midtfjellet Fitjar

Det siste av tre byggetrinn forventes å stå ferdig i høst. Det tyske investeringsfondet Aquila Capital eier 64,8 prosent. 55 turbiner etter 3. byggetrinn (2018). 44 turbiner i drift.

Illustrasjonsgrunnlag: NTB Scanpix & Shutterstock

Han mener deler av miljøbevegelsen er en ukritisk heiagjeng. Og er heller ikke nådig mot dem han kaller «konsesjonsjegere» og «kraftspekulanter» som selger rettigheter og NVE-godkjente prosjekter til høystbydende – som regel utenlandske investorer.

De Vågene kaller spekulanter og tilretteleggere, er små prosjektselskaper som blant annet Norsk Vind Energi. Selskapet eier en stor del av vindparkene i Rogaland, og setter ikke pris på å bli kalt profitører. I en e-post svarer selskapet at de tvert om bidrar til å bygge lavutslippssamfunnet, i tråd med målene i Parisavtalen. Og siden Norge bruker så mye som 50 prosent fossil energi når transport, industri og offshore er tatt med, er det langt igjen til det langsiktige målet om nullutslipp.

La vinden fare

BKK er Vestlandets største energiaktør, og var ett av flere kraftselskaper som for noen år siden satset på vind gjennom Vestavind Kraft og Vestavind Offshore. BKK solgte til slutt ut, etter å ha bokført et tap på 100 millioner kroner.

Konsernsjef Jannicke Hilland konstaterer at timingen ikke var perfekt. I dag rendyrker BKK vannkraften.

– Kravet til lønnsomhet er lavere hos utenlandske investorer enn her i Norge.

Men konsernsjefen smeller ikke døren helt igjen for en ny vindkraftsatsing.

– Vi erkjenner at det nå begynner å bli interessant. Teknologiutviklingen har vært formidabel, og produksjonskostnadene synker. Vi følger med i markedet og vurderer hele tiden nye muligheter, sier hun.

Energiselskapet Lyse var et annet av selskapene som kastet seg på vindkraftbølgen.

– På midten av 2000-tallet var det kraftunderskudd i Norge, og ordninger for å sikre utbygging av mer fornybar energi sto høyt på den politiske dagsorden. Da elsertifikat-ordningen kom ble det aktuelt for Lyse å investere i vindkraft. Derfor sikret vi oss rettigheter i Bjerkreimklyngen og vi brukte mange millioner kroner på å utvikle prosjektene, sier Bjørn Honningsvåg, administrerende di-

– I mange vindkraftverk er det snakk om milevis med veier i vår vakreste og mest urørte natur.

Sveinulf Vågene,
La naturen leve

Egersund

Rogaland

Luxcara (Tyskland) er eieer av vindkraftverket til 1,2 milliarder kroner. *Snart i drift. 33 turbiner.*

Svåheia

Rogaland

Skovgaard Invest og Esmann Energy (Danmark) eier 80 prosent av vindparken i Rogaland. *7 turbiner. Under bygging.*

Tellenes

Rogaland

Verdens største kapitalforvalter Blackrock (USA) eier vindparken gjennom et fondde styrer. Teknologigiganten Google (USA) har kjøpt hele kraftproduksjonen de tolv første årene. *I drift. 50 turbiner.*

Bjerkreim

Rogaland

Tyske Luxcara har 100 prosent eierskap til vindkraftprosjektet. Investeringen er 2,5 milliarder kroner. Luxcara investerer i fornybarprosjekter i europeiske land. *73 turbiner. Under utvikling.*

Tonstad

Vest-Agder

Heleid av det franske energiselskapet Engie. *64 turbiner. Har fått konsesjon.*

Raskiftet

Hedmark

Stadtwerke München er den tyske storbyens kommunale kraftselskap. Eier 60 prosent av vindparken som er planlagt i Trysil og Åmot i Hedmark. Investering på 1,6 milliarder kroner. *I drift i 2018. 31 turbiner.*

Mehuken vindpark lengst vest i Vågsøy i det fjerne. I området mellom mellom Flora og Selje er det gitt konsesjon til fem vindkraftverk i havgapet.

rektør for Lyse Produksjon. Men selskapet, som har en lang tradisjon i vannkraft, fant til slutt ut at dette ikke var noe de ville satse på framover. Og i 2016 solgte de sine andeler i Skinansfjellet, Måkaknuten og Bjerkreim vindpark til Norsk Vind Energi.

– Vi fant ut at for oss var det forretningsmessig mer interessant å være i vannkraft, der det er større verdier ved at vannkraften er regulerbar og kan produsere i perioder der det ikke blåser, sier Honningsvåg.

Billig kapital

Spesialrådgiver for nett og marked i Norsk Vindkraftforening (Norwea), Andreas Thon Aasheim, sier at selv om noen kraftselskaper har solgt seg ut, er det fremdeles norske investorer som har interesse i vindkraft. Han sier at Statkraft har interesse i flere prosjekter, deriblant Fosen. Det har også Trønder Energi med flere.

– Det er en stor andel som er eid av utenlandske eiere. Men det betyr at vi får tilgang til billig kapital. Strømmen og arbeidsplassene blir her.

– I tillegg er alle prosjektene utviklet av norske selskaper, og norske teknologibedrifter. Det at kapitalen kommer fra utenlandske investorer synes vi er greit, når beslutningene blir tatt i Norge. At fortjenesten går til fond i Tyskland og andre steder er en god ide, og det er ofte slik med annen infrastruktur.

– Hva med norske pensjonsfond, som KLP og Storebrand?

– KLP har investert i Trønder Energi, men utfordringen har vært at norske livselskaper ikke har hatt lov til å ta mer enn en 15 prosents andel av disse prosjektene i Norge. Dette ble endret litt for sent.

Jan Erik Saugestad, konserndirektør for kapitalforvaltning i Storebrand, sier at for dem handler det om lønnsomhet.

– Til nå har lønnsomheten vært varierende i disse prosjektene på grunn av lave kraftpriser og høye kostnader. Men kanskje viktigere har norsk finansbransje, og da særlig pensjonsselskap som oss, vært strengt regulert slik at dette foreløpig ikke har vært en attraktiv investering for oss.

– Vi fant ut at for oss var det forretningsmessig mer interessant å være i vannkraft.

Bjørn Honningsvåg